Rok VIII. Nr. 299. Sosnowiec, niedziela 29 października 1933 roku Cena numeru 10 groszy

Ceny ogłoszeń za wiersz milimetrowy przed 1 złoty w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świąteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł. Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.
Redaktor naczelny: WITOLD FABRYCY.

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2.— ...ej, A. Dru... ...owiec, ...aina 1. Telefon Redakcji 6-92, Administracji 4-97, Drukarni 4-94. Konto czekowe P.K.O. Katowice 304.247

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 18, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5.98; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek nr. 8, tel. 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki tel. 16.

ZWOŁANIE SEJMU.

Exposé ministra skarbu Zawadzkiego.

WARSZAWA, 28. 10. Dziś przed poł. przybył do gmachu sejmu szef biura prawnego prezesa rady ministrów p. Władysława Paczoski i wręczył marszałkowi sejmu zarządzenie prezydenta Rzplitej o zwołaniu na wtorek dn. 31 bm. sesji zwyczajnej sejmu.

Następnie p. Paczoski udał się do marszałka senatu i wręczył mu identyczne zarządzenie p. prezydenta o zwołanie w tym samym terminie sesji zwyczajnej senatu.

W związku ze zwołaniem sesji izb ustawodawczych, przypuszczać należy, że pierwsze posiedzenie sejmu odbędzie się w najbliższy piątek, tj. 3 listopada. Termin ten jednak wyznaczony dopiero zostanie na początku przyszłego tygodnia.

Jak słychać, na plenarnem posiedzeniu minister skarbu W. Zawadzki **wygłosi exposé o sytuacji gospodarczej, poczem odbędzie się** tradycyjna dyskusja, w której zabiorą głos kolejno przywódcy klubów poselskich.

Budżet odesłany będzie do komisji i prawdopodobnie do czasu ukończenia prac komisyjnych nie zajdzie potrzeba odbywania plenarnych posiedzeń, wobec czego sejm będzie odroczony na miesiąc.

Po krwawych zajściach w Jaffie

Rodziny żydowskie uciekają

LONDYN, 28. 10. PAT. Według doniesień z Hify, w związku z zamieszkami w Jaffie arabowie odbyli wczoraj wieczorem zgromadzenie w jednym z meczetów Po ulicach Haify krążą silne patrole policyjne Sytuacja jest mocno naprężona.

Pośród osób aresztowanych w Jaffie znajduje się szereg przywódców arabskiego komitetu wykonawczego. Kilku znanych polityków arabskich odniosło wczoraj rany Liczne rodziny żydowskie, przybyłe z okolicy chronią się w centralnych dzielnicach żydowskich.

Uroczystości w Pradze.

PRAGA, 28.10. PAT. 15-lecie odzyskania niepodległości obchodzone było w całym kraju bardzo uroczyście. Punktem kulminacyjnym była parada na placu wolności w Pradze Defiladę odebrał prezydent Masaryk, który przybył konno w towarzystwie attache wojskowych państw obcych. Na podkreślenie zasługuje fakt, że w wielu miastach w obchodzie wzięli udział Niemcy, manifestując swą lojalność w stosunku do Czechosłowacji.

—:0:—

Obozy koncentracyjne w Austrji

dla hitlerowców austrjackich

WIEDEŃ, 28. 10. PAT. Władze austrjackie urządziły w zabudowaniach fabrycznych w Woellersdorfie w pobliżu Wiener Neustadt rodzaj obozu koncentracyjnego, w którym zamykane będą osoby, oskarżone o działalność skierowaną przeciwko państwu.

W obecnej chwili znajduje się tam około 20 osób, w tej liczbie 11 narodowych - socjalistów, kilku studentów, którzy organizowali zamieszki na wyższych uczelniach oraz dwuch agitatorów komunistycznych

Spisek w armji meksykańskiej.

NOWY JORK, 28.10. PAT. Według obiegających tu pogłosek w Meksyku aresztowano kilkunastu oficerów oskarżonych o działanie w spisku antyrządowym. Meksykańskie ministerjum wojny odmawia wszelkich wyjaśnień na ten temat. Korespondenci dzienników w Meksyku zostali ostrzeżeni, że podobne wiadomości w tej sprawie mogą mieć dla nich przykre następstwa.

Gramofonowe prowokacje hitlerowców.

KROL. HUTA, 28. 10. PAT. W dniu wczorajszym nad granicą polsko - niemiecką, koło przejścia granicznego w Chropaczowie nadjechał samochód ciężarowy z umundurowanymi hitlerowcami .Na samochodzie umieszczony był gramofon. Przez dłuższą chwilę samochód zatrzymał się przy przejściu granicznem i w czasie tym na płytach gramofonowych odegrano kilka prowokacyjnych pieśni niemieckich.

—oOo—

Masowe zatrucie mięsem.

BYDGOSZCZ, 28. 10. PAT. W Ciełechowsku pod Miasteczkiem wydarzył się wypadek masowego zatrucia zepsutem mięsem wieprzowem. Zatruciu uległo 8 robotnik i 1 robotnik, zatrudnionych u gospodarza Kędziory. Jedna z robotnic Malkówna zmarła, resztę odwieziono w stanie ciężkim do szpitala w Miasteczku.

Powystrzelał całą rodzinę kochanki

Zbrodnia opętanego robotnika

PARYŻ, 28. 10. — Kryminalną sensacją Paryża jest obecnie potworny mord, dokonany przez robotnika rolnego Brazideca w Soure ko ło Chartres.

Brazidec pojawił się we wsi przed 8 laty i nawiązał stosunek miłosny z córką zamożnych miejscowych gospodarzy. Mimo sprzeciwu rodziców dziewczyna zamieszkała z Brazidecem, a owocem ich stosunku były dwoje dzieci nieślubnych. Mimo to rodzice nadal nie chcieli dać zezwolenia na ślub.

W jakiś czas później Brazidec przepadł bez wieści. Dziewczyna z dziećmi wróciła do domu rodzicielskiego. Przed dwoma laty Brazidec pojawił się ponownie we wsi, z oszczędności zbudował sobie mały domek w sąsiedztwie gospodarstwa rodziców ukochanej.

Myślał, że obecnie, jako gospodarzowi, choć niebogatemu, rodzice oddadzą mu swą córkę za żonę. Tymczasem okazało się, że i jego dawna przyjaciółka o nim zapomniała.

Prześladował dziewczynę listami, zaczajał się na nią na drodze, prosząc, by wróciła do niego, a gdy to wszystko nie pomogło, począł pić z rozpaczy. Wczoraj, gdy dziewczyna wraz z ojcem wracała z pracy, Brazidec, pijany do nieprzytomności, zatrzymał ją i po raz ostatni zapytał, czy wróci do niego. Otrzymawszy odmowną odpowiedź położył ją i jej ojca trupem wystrzałem z dubeltówki.

Następnie pobiegł do domu, nabił broń i udał się do sąsiadów. Zastrzelił najpierw stojącą w progu matkę swej b. kochanki, a następnie rzucił się w pogoń za uciekającą córką, którą dopędził i również zastrzelił.

Po tych zbrodniach Brazidec poszedł do domu i spokojnie położył się w łóżku. Gdy policja po wyłamaniu drzwi wchodziła do jego pokoju, Brazidec wystrzałem w skroń pozbawił się życia.

Znaczna poprawa

w przemyśle tkackim

ŁÓDŹ, 28. 10. — Sytuacja w zduńsko - wolskim okręgu przemysłowym doznała w ostatnich czasach wybitnej poprawy. Zakłady włókiennicze pracują pełną parą, niektóre fabryki uruchomiły nawet trzy zmiany. Także tkacki przemysł chałupniczy prosperuje świetnie.

Fabrykanci wobec wzmożonego pobytu zabierają nawet niedokończone sztuki z warsztatów chałupników Wymownym jest również fakt, że PUPP nie zanotował w ostatnich dniach ani jednego bezrobotnego tkacza.

Ciemną plamą tej pomyślnej sytuacji jest fakt, że mimo konjunktury zarobki robotnicze są beznadziej nie niskie. Przemysłowcy płacą robotnikowi 4.50 za sztukę materjału, tak, że w ciągu tygodnia zarobek robotnika wyniesie zaledwie 9 złotych.

Z kraju i ze świata

ZAGADKOWY WYPADEK OFICERA NA DWORCU WSCHODNIM.

WARSZAWA, 28.10. Zagadkowy wypadek zdarzył się w piątek na dworcu wschodnim. Po przejściu pociągu podmiejskiego, idącego do Mińska Mazowieckiego, znaleziono na szynach porucznika 6 p. lotn., 30-letniego Zygmunta Stankiewicza, przebywającego ostatnio w Centrum Wyszkolenia Lotniczego w Dęblinie.

Por. Stankiewicz doznał obcięcia prawej stopy i powikłanego złamania lewego uda. Przewieziono go do szpitala Przemienienia Pańskiego, gdzie wkrótce zmarł. Niektórzy świadkowie wypadku podają, jakoby por. Staukiewicz sam rzucił pod przejeżdżający pociąg, inni natomiast twierdzą, że wydarzył się nieszczęśliwy wypadek. Policja i żandarmerja prowadzą dochodzenia, w celu wyjaśnienia sprawy.

—::O::—

REWIZJE O ARESZTOWANIA W MAŁOPOLSCE WSCHODNIEJ.

LWÓW, 28.10. „Dilo" donosi o licznych rewizjach i aresztowaniach wśród Ukraińców w związku z ostatniemi wypadkami. M. in. przeprowadziła rewizję policja u sekretarza redakcji „Ukraińskiej Encyklopedji" Iwana Petryka. Rewizja trwała od godz. 15 — 17. Zakwestjonowano korespondencję oraz różne druki.

Dalej odbyła się rewizja u Mikołaja Antoniowicza w domu przy ul. Bocznej — Pasiecznej, u którego aresztowano studenta praw Omyljana Antonowicza.

W Sokalu przeprowadzono rewizję u 6 uczennic seminarjum nauczycielskiego ,dalej w czytelni „Proświty" u wszystkich osób obecnych w „Proświcie" w chwili jawienia się policji, następnie w mieszkaniu przewodniczącego „Proświty" mgr. Stefanyszyna, wreszcie u 4 działaczek ukraińskich. Z pośród ostatnich odstawiono do więzienia sądowego tylko niejaką Sokołowską. Ponadto aresztowano i osadzono w więzieniu sądowem szereg osób w powiecie sokalskim.

Z nazwisk osób aresztowanych znane jest również nazwisko studenta Ławrowa ,przytrzymanego w Tustanowicach w. chwili ,gdy wracał z Drohobycza.

—:O:—

WCZORAJ WYKONANO TRZY WYROKI ŚMIERCI.

WARSZAWA, 28.10. W czwartek w procesach przed sądami doraźnemi w Gnieźnie i Stanisławowie zapadły trzy wyroki śmierci. W Gnieźnie zostali skazani Józef Radziński i Piotr Linka, w Stanisławowie Izydor Lewicki.

Obrońcy skazanych wnieśli do P. Prezydenta prośbę o ułaskawienie, przyczem przy wyroku na Izydora Lewickiego prośbę tę poparł trybunał.

Jak się obecnie dowiadujemy, P. Prezydent we wszystkich trzech wypadkach nie skorzystał z prawa łaski. Wczoraj w godzinach porannych wszystkie wyroki śmierci zostały wykonane.

Ostatniem życzeniem Linki była prośba o wydanie ciała rodzinie i pochowania zwłok jego w rodzinnej wsi.

„Kiedy nam oddadzą dziecko?"

Historja zamienionych chłopców skończona

W Rydzie wiele mówią obecnie o procesie, który zakończył sensacyjną trwającą od dwu lat historję zamienionych chłopców. O zdarzeniu, które jest podstawą niezwykłego sporu rozstrzygniętego obecnie przez sąd ryski, pisaliśmy na tem miejscu w swoim czasie.

Było to przed dwoma laty. W redakcji jednego z ryskich dzienników zjawił się młody jeszcze, przyzwoicie ubrany człowiek i prosił o pomoc w niezwykłej sprawie.

CHORY WŚRÓD ZDROWYCH.

Powiedział, że nazwisko jego brzmi Jakobson, że jest żonaty od wielu lat i ma troje dzieci.. Najstarszy chłopiec i najmłodsza trzyletnia dziewczynka są najzdrowszemi w świecie dziećmi. On i żona także byli zdrowi. Tylko średnie dziecko, pięcioletni Rafał jest od urodzenia chore, a że przy tem nie wykazuje żadnych cech wspólnych z całą rodziną, więc powstało podejrzenie, że Rafał nie jest ich dzieckiem, tylko został zamieniony w klinice położniczej, gdzie pani Jakobsonowa w swoim czasie rodziła dziecko.

ZDROWY WŚRÓD CHORYCH.

Te podejrzenia nurtowały oddawna małżeństwo Jakobsenów, ale nie mieli możności ich sprawdzić.

Aż pewnego dnia, pani Jacobsen usłyszała, będąc w towarzystwie jedno opowiadanie, które ją zastanowiło.

Mówiono tam, że w rodzinie ubogiego krawca żydowskiego nazwiskiem Portnoj jest pięcioletni chłopczyk całkiem niepodobny do całej rodziny. Wszyscy Portnojowie to ludzie chorzy, dzieci są nieudane, nie rozgarnięte, jeden tylko pięcioletni Aron kwitnie i odznacza się inteligencją.

„MÓJ SYN!"

Jacobsen odszukał rodzinę Portnych. Jeszcze na podwórku domu, w którym mieszkali, zobaczył chłopczyka — w którym poznał, jak twierdzi swoje dziecko. Malec miał wiele wyraźnych cech rodziny Jacobsenów. Okazało się, że był to rzekomy mały Aron Portnoj.

I teraz zaczęła się tragedja. Jakobsen krzyczał wielkim głosem: „To mój syn" i żądał oddania chłopca, gdyż jak się okazało pani Portnoj istotnie rodziła w tejże samej lecznicy, co Jakobsenowa, w tym samym co ona tygodniu. Portnojowie, zaś, przywiązani do miłego rozgarniętego malca, nie chcieli go oddać, by wzamian otrzymać biednego idjotę.

WALKA O DZIECKO.

Zaczęła się zażarta walka. Jacobsen był zamożny. Portnoj bardzo ubogi. Jacobson domagał się prawnego oddania dziecka, o którem jest przekonany, że to jego własne.

Zaczęły się wszelkiego rodzaju badania rodzinne, pomiary, badania krwi itp.

Trwało to dwa lata.

PROCES.

Aż teraz przyszedł proces.

Wyrokiem sądu uznano małego Arona Portnoja za syna Jakobsenów, przez omyłkę wydanego przed siedmiu laty rodzinie Portnojów: małego Rafała Jakobsena zaś za syna Portnojów.

Jakobsenowie po wyroku, przedewszystkiem, zapytali:

— Kiedy nam oddadzą dziecko?

Powiedziano im, że to jeszcze długa procedura.

W każdym razie, Jakobsenowie postanowili zatrzymać i potem małego idjotę Rafała, wychodząc z założenia, że jako zamożniejsi nie mają prawa zwalać tego ciężaru na rodzinę biednego krawca, którą i tak spotkał ciężki los z powodu straty rozkosznego chłopczyka.

Którzy posłowie „wyjechali" zagranicę?

Legalne dokumenty — Czy nastąpi konfiskata kaucji?

KRAKÓW, 28. 10. Gdy chodzi o faktyczny stan rzeczy co do skazańców brzeskich, to sprawa ma się wedle jednego z pism następująco:

Zpośród dziesięciu skazanych pięciu, a mianowicie: posłowie Barlicki, Ciołkosz, Dubois i byli posłowie dr. Lieberman, dr. Prager i Bagiński wyjechali zagranicę za legalnemi dokumentami podróżnemi.

Wobec legalnego wyjazdu tych pięciu niema mowy o tem, by prawnie można im skonfiskować kaucję, za któremi puszczono ich na wolną stopę. Wszak nie „uciekli", każdy z nich może wrócić do kraju, stawić się do więzienia i wtedy kaucja będzie mu musiała być zwrócona.

POS. WITOS OSIĄDZIE NA SŁOWACZYŹNIE.

Żydowska prasa ogłasza za „Momentem" korespondencję z Pragi, poświęconą pobytowi p. Witosa w Pradze. Wedle tej korespondencji p. Witos zamierza zorganizować politycznych emigrantów z Polski, znajdujących się w Czechosłowacji, Austrji, Jugosławji i innych krajach (?).

Pozatem zamierza stworzyć nowy tygodnik polityczny p. t. „Ojczyzna", jako oficjalny organ polskiej emigracji w Czechosłowacji. Witos chce z Pragi kierować akcją polityczną w Polsce.

W dalszym ciągu pisze „Moment", że nie jest wykluczone, iż p. Witos zamieszka na Słowaczyźnie, gdzie grunt dla niego jest podatniejszy. „Ojczyzna" ma zacząć wychodzić w ciągu najbliższych dni.

Na pytanie pewnego czeskiego dziennikarza, dlaczego Witos przybył do Pragi, odpowiedział Witos z uśmiechem, że w Pradze jest trochę przyjemniej mieszkać, niż w jakiemkolwiek więzieniu w Polsce.

Mrożące krew w żyłach okrucieństwa chińskich komunistów w półn. Chinach

LONDYN, 28. 10. Do Szanghaju napływają coraz groźniejsze wiadomości, świadczące o chaosie komunistycznym w prowincji Czeczuan, opanowanej prawie całkowicie przez chińskich komunistów.

Według wiadomości z Czungczing w północnej części tej prowincji ofiarą okrucieństwa komunistów paść miało ponad 80.000 drobnych rolników chińskich. Ponad miljon mężczyzn, kobiet i dzieci opuściło swe siedziby i znajduje się w panicznej ucieczce, przed bandami komunistycznemi.

Według tych wiadomości komuniści chińscy mordują wszystkich rolników, posiadających większe zapasy ryżu, aniżeli 600 funtów, oraz powyżej 400 dolarów srebrnych w gotówce.

Komuniści postępują w swem okrucieństwie bardzo systematycznie. Po zajęciu wioski mordują bezlitośnie wszystkich funkcjonarjuszów rządowych, następnie rozdzielają między pozostałych przy życiu mieszkańców wszystkie zapasy ryżu, oraz ziemię równomiernie. Opornych skazują bez wyjątku na śmierć. Następnie najeźdźcy ustanawiają sowiet wiejski i przystępują do zmonopolizowania drobnego handlu na zasadzie spółdzielczej.

Przemysł węglowy zdobywa nowe rynki zbytu.

Nasz przemysł węglowy, który walczy z rosnącemi trudnościami na swych dawnych rynkach zbytu, rozwija ożywioną akcję w kierunku zdobycia rynków nowych. Należy do nich między innemi rynek egipski, gdzie skierowane zostały ostatnio poważniejsze ładunki węgla polskiego.

Nasz wywóz do Egiptu natrafia na silną konkurencję przedewszystkiem ze strony węgla angielskiego, który oddawna usadowiony jest na tym rynku oraz węgla niemieckiego, a także sowieckiego i tureckiego. Mimo to konkurencyjność naszego węgla pod względem jakości i ceny oraz intnesywne starania w kierunku rozwinięcia tego wywozu, stwarzają pomyślne widoki jego rozwoju.

Wywóz węgla polskiego do Egiptu ograniczał się dotąd przedewszystkiem do węgla bunkrowego, kierowanego do Port Saidu. Czynione są jednak starania zainteresowania węglem polskim również egipskich kolei oraz sfer przemysłowych.

DOŚĆ TEGO!

Znów próby zamętu! Znów wysiłki, aby w państwie, tak heroicznie zwalczającem trudności na froncie gospodarczym i polityki międzynarodowej — rozpętać zawierzchę wewnętrzną!

Właśnie sądy zlikwidowały jedno z tych środowisk, z którego między rzeszę włościjańską szło zarzewie buntu. Wincenty Witos z bezpiecznej dali, uciecząkąc salwując się przed prycza więzienną — spogląda na obfite żniwo swej wywrotowej akcji.

I oto drugie środowisko próbuje odnowa rozżagwić w stolicy państwa odruchy ślepej nienawiści, rozpętać walkę bratobójczą wśród młodzieży.

Znamy te ręce, popychające młodzież do niepoczytalnych aktów, uzbrajające ją w kastety i rewolwery, pałki i kamienie! Znamy tych opasłych i wygodnych polityków, dla których młoda krew jest pożywką, mającą pomóc do narastania obskurantyzmu w Polsce!

Na terenie uniwersytetu warszawskiego padły strzały rewolwerowe... Padły z lokalu endeckiej bratniej pomocy! Walczy ze śmiercią student, kilku innych odniosło ciężkie, na całe życie od porność młodego organizmu unicestwiające, rany — kilkunastu jest oszwankowanych na zdrowiu, okaleczonych, poturbowanych...

Ale ani w lokalu tej endeckiej bratniej pomocy, ani na podwórzu uniwersyteckim nie znalazł się ani jeden z tych, co młodzież do zbrodni dopingują, ani jeden nie rzucił słowa przestrogi i opamiętania. Nie było ich, choć podają się za naturalnych opiekunów tego odłamu młodzieży...

Ale co innego zrobili: wspomogli „front" nasłaniem na teren uniwersytecki bojówek, zasilonych jakiemiś zbirami i szumowinami...

I ci „przywódcy", ci „szefowie" partji, która pierwsza w Polsce w grudniu 1922 dała przykład rozstrzygania zagadnień politycznych przy pomocy rewolweru — wciąż prawi społeczeństwu morały o „praworządności" wciąż sarkają na to, że władze w Polsce trzebią kiełki anarchji, wciąż obruszają się na coś i wciąż pierwsi są tam, gdzie, wschodzi posiew akcji wywrotowej. Błogosławią zbożnemu dziełu „centrolewu", protegują każdego, kto chłopu w rękę wtyka kół czy kamień — i gloryfikują jako „czyn narodowy" deprawację młodzieży, anarchję i instynkty nienawiści.

To zakładanie i ta perfidja i to rozdzieranie szat nad Polską, nie chcącą iść na pasku endecji i to strojenie się w togę obrońców „praworządności" jakże się manifestuje w wypadkach?

Strzałami bratobójczemi na wszechnicy, dzikością i barbarzyństwem, uwłaczającem najprymitywniejszym pojęciom kultury.

I dlatego całe społeczeństwo jednogłośnie woła:

Dość tego! Nie stać nas w tych ciężkich czasach, jakie państwo i jego obywatele przeżywają, na to koszmarne widowisko partyjnego egoizmu endecji.

Uczelnie nasze muszą być świątyniami wiedzy, a nie mogą być areną, na której hasają szumowiny z bojówek.

Dość tego!

Ś. † P.

EMIL AUGUSTYN WOLSKI

długoletni pracownik Modrzejowskich Zakładów Górniczo Hutniczych S. A.,

po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Św. Sakramentem, zmarł dnia 28 października 1933 r. przeżywszy lat 63.

Wyprowadzenie zwłok na cmentarz miejscowy nastąpi z domu żałoby przy ul. Francuskiej 3 w poniedziałek, dnia 30 października, o godzinie 3 popołudniu.

W zmarłym tracimy oddanego pracownika i Kolegę

DYREKCJA I PRACOWNICY

Modrzejowskich Zakładów Górniczo Hutniczych S. A

w Sosnowcu.

NIEMIECKA FLOTA WOJENNA

może być źródłem poważnego niepokoju.

Traktat wersalski ograniczył bardzo wydatnie siły zbrojne Niemiec nietylko na lądzie, ale i na morzu. Podczas gdy przed wojną Niemcy miały jedną z największych flot wojennych na świecie (drugą po Anglji), obecnie wolno im posiadać tylko sześć pancerników po 10.000 tonn każdy, sześć krążowników po 6.000 tonn, oraz dwanaście torpedowców po 800 tenn, w sumie 109.000 tonn. Ponadto zabroniono Niemcom

posiadać łodzie podwodne.

Mimo tych zakazów i ograniczeń Niemcy stworzyły sobie po wojnie wcale silną flotę, która mimo swojej szczupłości liczebnej przedstawia dla państw ościennych dość poważne niebezpieczeństwo. Na miejsce przestarzałych statków wojennych, które Rzesza niemiecka posiadała w chwili podpisywania traktatu pokojowego, weszły stopniowo w jej skład — i wchodzą nadal — nowe jednostki bojowe, zbudowane wedle najnowszych wymagań techniki i reprezentujące, mimo swoich małych rozmiarów,

dużą wartość bojową.

Na sześć krążowników lekkich, jakie wolno posiadać Niemcom w myśl traktatu pokojowego, pięć jest nowych. Są to okręty: „Emden", „Königsberg", „Karlsruhe", „Köln" i „Leipzig"; ten ostatni znajduje się jeszcze w budowie. „Emden" ma 4.500 tonn, pozostałe po 6.000. Statki te są dobrze chronione pancerzem grubości 75 do 100 milimetrów. Mają one po dziewięć dział 15-centymetrowych, w trzech potrójnych wieżyczkach, cztery działa 88-milimetrowe przeciwlotnicze i dwanaście miotaczy torped kalibru 50 cm. Szybkość ich dochodzi do 32 węzłów (około 60 km. na godz.). Skombinowanie turbiny parowej z motorem Diesla pozwoliło wyposażyć te okręty w promień działania 15.500 mil morskich

co jest liczbą bardzo wysoką.

Na 6 pancerników dozwolonych Niemcom według traktatu wersalskiego, 3 są nowe. Mają one po 10.000 tonn pojemności (jest to t. zw. typ „Deotschland"), uzbrojone są w sześć dział 28-centymetrowych rozwijają szybkość 28 węzłów (około 52 km. godz.) i mają promień działania 18.000 mil morskich.

Wreszcie torpedowce są wszystkie nowe . Zbudowano 12 kontrtorpedowców typu „Leopard" o wyporności 800 tonn, szybkości 34.3 węzłów (63 km. godz.), uzbrojonych w 3 działa kalibru 10.5 cm.

Tak przedstawia się obecna flota niemiecka. O ile dla Anglji nie przedstawia ona poważniejszego niebezpieczeństwa, o tyle dla mniejszych potęg morskich — nawet dla Francji! —

dzisiejsza marynarka niemiecka może być źródłem poważnego niepokoju.

Niektóre organy prasy francuskiej dają ostatnio wyraz obawom, że w razie konfliktu z Niemcami flota francuska nie będzie sobie mogła poradzić z niektórymi okrętami niemieckimi. Tak, np. pancerniki typu „Deutschland", bardzo szybkie, nie mogą być doścignięte przez żaden statek francuski o takiem samem opancerzeniu i uzbrojeniu. Pozatem okręty niemieckie mają bardzo rozległy promień działania (jest to przestrzeń, jaką przebyć może; okręt; nie zaopatrując się w nowy zapas paliwa), wykraczający daleko poza granice mórz Bałtyckiego i Północnego.

Jeżeli takie obawy istnieją we Francji, to cóż powiedzieć o Polsce, która nie ma prawie zupełnie floty wojennej?

R.

Zatrudnienie bezrobotnej młodzieży w „Zespołach pracy"

Minister opieki społecznej dr. Hubicki podpisał rozporządzenie o utworzeniu specjalnego komitetu, który zajmie się zatrudnieniem młodzieży bezrobotnej w okresie zarówno przed, jak i po odbyciu służby wojskowej.

Na czele komitetu stanie pos. inż. Sowiński, dyrektor funduszu pracy dr. Zbigniew Madeyski, przedstawiciele ministerjum opieki społecznej i wiele osób specjalnie interesujących się tem zagadnieniem.

Komitet już się ukonstytuował i przystąpił do opracowania regulaminów pracy, przewidując — jak się dowiadujemy — zatrudnienie młodzieży w t. zw. „zespołach pracy", tworzonych w całem państwie.

Fundusze, potrzebne na zatrudnienie bezrobotnej młodzieży, czerpane będą bądź z zasobów funduszu pracy, bądź też przewidzianych na pomoc dla bezrobotnych z pożyczy budżetu ministerjum opieki społecznej.

Rozmaitości.

EMIGRACJA I POWRÓT WYCHODŹCÓW.

Według ostatnich zestawień, we wrześniu wyjechało z Polski ogółem 3125 emigrantów, w tem 1.348 do krajów europejskich, oraz 1.776 do krajów pozaeuropejskich. Do Francji wyjechało 1.154 wychodźców, do Niemiec 85, do innych krajów Europy 109, do Stanów Zjednoczonych A. P. 82, do Kanady 101, do Argentyny 141, do Brazylji 125, do Urugwaju 33, do innych krajów Ameryki 28, do Palestyny 1.215, oraz do innych krajów 15 wychodźców.

— :0:0: —

PRZYROST NATURALNY W POSZCZEGÓLNYCH PAŃSTWACH.

Główny urząd statystyczny opracował zestawienia, dotyczące przyrostu naturalnego w poszczególnych krajach w I kwartale rb. Jak wynika z tego zestawienia, przyrost naturalny w Polsce w Czechosłowacji 13.417, w Holandji wynosił 80.354 osób, we Włoszech 91.652, 22.480, w Niemczech 25 541, w Portugalji 24.94, na Węgrzech 9.564, w Australji 14.937, w Kanadzie 27.398.

W Anglji z Walją zanotowano ubytek ludności o 21.327 osób, we Francji o 32.259 osób.

Największy stosunkowo przyrost naturalny zanotowano w Portugalji — 14.4 na 1000 mieszkańców w stosunku rocznym ,dalej w Holandji 11.1, w Polsce 10, we Włoszech 8.8.

LICZBA MAŁŻEŃSTW W POSZCZEGÓLNYCH KRAJACH.

Główny urząd statystyczny opracował dane, dotyczące liczby małżeństw, zawartych w I kwartale rb. w szeregu krajów. Jak wynika z tych danych, w Niemczech zawarto 94.686 małżeństw ,w Polsce 81.681, we Włoszech 68.172, we Francji 2.874, w Anglji wraz z Walją 44.233, w Czechosłowacji 27.675 ,na Węgrzech 17.318, w Portugalji 11.420, w Australji 11.169, w Kanadzie 10.546, oraz w Holandji 9.540 małżeństw.

UPRZYWILEJOWANIE CYLINDRÓW.

Dyktatura w Londynie ogłosiła „urbi te rorbi" rozkazy, tyczące się mody męskiej na sezon zimowy 1933 — 34.

Według tego komunikatu okrycie głowy dla panów uległo w Londynie zasadniczej zmianie na rzecz przeszłości.

Uprzywilejowanem nakryciem głowy tak do fraka, jak i do żakietu ma być cylinder.

Do smokinga będzie się nosiło miękki czarny kapelusz.

Na ulicę można wdziać kapelusz kolorowy. Kapelusze twarde t. zw. „dęte" odrzuciła moda tegoroczna całkowicie.

—::0::—

TEATR POLSKI W KATOWICACH

We wtorek dn. 31 bm. odbędzie się w teatrze polskim w Katowicach o g. 8 wiecz. z okazji 15-lecia Niepodległości Czechosłowacji uroczyste przedstawienie opery Fr. Smetany **„SPRZEDANA NARZECZONA"**, pod protektoratem posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki Czechosłowackiej w Warszawie d-ra Wacława Girsy. Udział przyjmują najwybitniejsi artyści polscy z p. Marylą Karwowską i z Adamem Doboszem na czele. Tańce i ewolucje baletowe układu baletmistrza Piotra Kajlicha. Reżyser Adam Dobosz. Kierownictwo muzyczne: Jerzy Sillich. Kierownictwo opery. Leon Wiener.

Zjazd gospodarczy
powiatu będzińskiego.

Dziś o godz. 10 rano rozpoczynają się w Będzinie obrady II-go Zjazdu gospodarczego, organizowanego przez radę powiatową BBWR. pow. będzińskiego.

Zamierzony przez nas program zjazdu stwierdza dobitnie cele Zjazdu: oświetlenie sytuacji gospodarczej powiatu będzińskiego i jego roli w życiu gospodarczem państwa; zobrazowanie działalności rządu w dziedzinie spraw gospodarczych; wytyczne kierunku prac gospodarczych i społecznych naszego powiatu celem wyzyskania i podniesienia jego gospodarczych wartości oraz wykorzystania obecnych możliwości dla zaktywizowania życia gospodarczego.

Zarówno dobór tematów w referatach obu komisyj zjazdowych, jak i osoby prelegentów — wskazują na to, iż cele, jakie zjazd sobie wykreślił, wykonane zostaną i to przez samo społeczeństwo, przynajmniej jeśli chodzi o większość zagadnień, stanowiących podstawowe założenia zjazdu, a będących treścią referatów.

W świetle tych zamierzeń organizatorów zjazdu — krystalizuje się dostatecznie pogląd, iż BBWR, w przeciwieństwie do demagogji opozycyjnej, nie przychodzi do społeczeństwa z nieziszczalnemi programami gospodarczemi. Przeciwnie, BBWR., poprzez tego rodzaju akcję, jak zjazdy działaczów gospodarczych, pobudza społeczeństwo do zdobycia się na maksimum wysiłku w kierunku współdziałania z państwem w tworzeniu dobra gospodarczego i społecznego.

Należy sobie jednocześnie zdać sprawę z tego, iż najdrobniejszy nawet wysiłek własny powiatu, czy gminy — pomnożony przez wysiłek setek powiatów, tysiące gmin i gromad — daje w sumie gwarancję naprawy gospodarczej państwa.

W tej myśli życzyć należy zjazdowi gospodarczemu w Będzinie pięknych, owocnych wysiłków obrad: niechaj hasło, rzucone przez BBWR w społeczeństwo: dobro Państwa — prawem naczelnem — przyświeca organizatorom i uczestnikom. Życzyć tego należy i im — i Polsce.

R...t.

ROBOTNIK POD ZWAŁAMI WĘGLA NA KOP. „SATURN".

Wczoraj wydarzył się na kopalni „Saturn" nieszczęśliwy wypadek, któremu uległ górnik Franciszek Hanaka. Od stropu filaru oderwała się bryła węgla, która runęła na nieszczęśliwego. Hanaka doznał zgniecenia klatki piersiowej i ogólnych obrażeń ciała. Przewieziono go do szpitala.

—oOo—

PONIÓSŁ ŚMIERĆ W BIEDA SZYBIKU.

Wypadki tragicznej śmierci na t. zw. bieda szybikach powtarzają się coraz częściej. Onegdaj wypadek taki miał miejsce na polach w Wojkowicach Komornych, gdzie w kilkunastometrowym bieda szybiku został zasypany ziemią, mieszkaniec Grodźca, 40-letni Władysław Wiśniewski (ul. Boleracka 10).

Wiśniewski osierocił czworo drobnych dzieci i żonę. Zwłokami Wiśniewskiego zajęła się rodzina.

Wybory samorządowe

W „Dzienniku Ustaw" ogłoszony został regulamin wyborczy do rad miejskich na całym terenie Małopolski.

Ponadto zostało ogłoszone rozporządzenie min. spraw wewnętrznych o wyborach do rad gromadzkich, wyborach sołtysów i podsołtysów na terenie województw: warszawskiego, łódzkiego, lubelskiego, kieleckiego, białostockiego, wileńskiego, nowogrodzkiego, poleskiego i wołyńskiego.

Jednocześnie z tym regulaminem ogłoszone zostanie dużej doniosłości politycznej rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych o „dyspensie językowej". zawierające warunkowe zawieszenie przewidzianego ustawą obowiązku władania językiem polskim w słowie i w piśmie, jako warunku posiadania biernego prawa wyborczego. Zawieszenie tego obowiązku nastąpi na okres trzech lat od chwili ogłoszenia rozporządzenia.

Druga rata pożyczki narodowej

Otrzymaliśmy następującą odezwę:

Subskrybując pożyczkę narodową dałeś wyraz dobrej woli i zrozumienia potrzeb państwa, lecz to nie wystarczy, dobrowolnie przyjęty obowiązek musisz spełnić do końca i zobowiązania dotrzymać!

Nadszedł okres wpłacania drugiej raty pożyczki — nie zwlekaj! nie odkładaj do ostatniego dnia, to jest do 6 listopada rb., lecz zaraz. dziś, a najpóźniej jutro zgłoś się do placówki subskrypcyjnej. w której deklarację swą złożyłeś i wpłać ratę, abyś mógł o sobie powiedzieć, że słowa swego na wiatr nie rzucasz i że można Ci ufać!

Będzin, d. 28 października 1933 r.

Powiatowy Komitet Obywatelski Pożyczki Narodowej w Będzinie.

Z POSIEDZENIA POW. KOMITETU POŻYCZKI NARODOWEJ

Onegdaj pod przewodnictwem wicestarosty A. Izydorczyka odbyło się posiedzenie komitetu wykonawczego pożyczki narodowej. Na posiedzeniu tem, po złożeniu sprawozdania przez prezydjum komitetu, omawiano sprawę ożywienia działalność komitetów lokalnych w powiecie, w związku z przypadającym obecnie okresem wpłacenia drugiej raty pożyczki narodowej.

W tym celu postanowiono zwrócić się z apelem do społeczeństwa przez wydanie odezwy, a następnie ustalono tryb postępowania w stosunku do tych, którzy przyjętego na siebie zobowiązania w terminie nie dotrzymają.

Do skontrolowania i dopilnowania tej akcji będzie użyta straż obywatelska.

Skonfiskowane księgi stowarzyszenia właścicieli nieruchomości w Zawierciu

W dniu 26 bm. wieczorem do lokalu stowarzyszenia właścicieli nieruchomości (Piłsudskiego) przybyła policja, która na polecenie p. prokuratora sądu okręgowego w Sosnowcu, zabrała księgi prowadzone przez wspomniane stowarzyszenie.

Powód konfiskaty ksiąg nie został podany.

Jak nas informują członkowie zarządu o żadnych nadużyciach lub niedokładnościach w stowarzyszeniu nie może być mowy, tembardziej że w dniu dzisiejszym miało się odbyć walne zebranie które jednakże z powodu braku ksiąg zostało odłożone na późniejszy termin.

B. asesor sądowy Welke
skazany został na 5 lat więzienia

O godz. 2-giej pop. zapadł wczoraj w sądzie okręgowym w Sosnowcu wyrok w sprawie pieniężnych nadużyć w sądzie grodzkim w Wolbromiu.

Były asesor tego sądu, **Welke, skazany został na 5 lat więzienia z pozbawieniem praw na lat osiem, urzędnik zaś Baran, na dwa lata i sześć miesięcy z pozbawieniem** praw na lat 5.

Obydwóch po wyroku aresztowano i odwieziono do więzienia w Będzinie.

Walka z przemytnikami
Zlikwidowanie całej szajki — Jeden przemytnik ranny

Onegdaj nad ranem patrol straży granicznej w Szarleju natknął się na trzech przemytników, usiłujących przejść zieloną granicę z towarem, przemyconym z Niemiec. Funkcjonarjusze straży granicznej w pościgu za przemytnikami użyli broni palnej, zmuszając przemytników do poddania się. Jeden z przemytników Jan Warzecha ze wsi Józefki gminy Wielkie Piekary, odniósł lekką ranę w nogę, dwuch innych natomiast odstawiono do urzędu celnego w Brzezinach. Pozatem patrol policyjny przytrzymał w Brzezinach **Jana Litewskiego, Rozalję Katównę i Januszowa z Grodźca pow. będzińskiego** z przemytem 11 kg. pomarańczy i 3 kg. fig. Przemytników przewazano władzom celnym w Brzezinach.

KRONIKA

KALENDARZYK

Październik 29 Niedziela

Dziś: Narcyza b. w.
Jutro: Germana
Wschód słońca: 6.29
Zachód słońca: 16.2?

RADJO

WARSZAWA.

Niedziela, 29 października.

9.00. Sygnał czasu. 9.01. Gimnastyka. 9.20 Płyty 9.31. Dz. por. 9.40. Płyty 9.52. Chwilka gospod. domowego. 9.55. Program na dz. bież. 10.00. Tr. nab. ze Lwowa. 11.45. Płyty. 11.58. Sygnał czasu. 12.05. Program na dz. bież 12.10 Kom. meteor. 12.15 Poranek muzyczny z Filh. Warsz. 13.00. Płace w Polsce. 14.00. Jak obchodzić się zimą z inwentarzem rynków produktów roln.. 1420. Płyty. 15.00. Nieporozumienia spadkowe na wsi. 15.25. Muzyka na Kujawach. 16.00. Program dla dzieci. 16.30. Płyty. 16.40. Odczyt aktualny. 17.00. Pani z żółtą opaską. 17.15. Muzyka polska. 18.00. Słuch. z Krak. 18.40. Płyty. 19.00. Wiad. bież. 19.05. Rozmaitości. 19.30 Co się dzieje na świecie. 19.45 Program na dz. nast. 19.50. Płyty. 20.00 Aud. z okazji święta narodowego Tureckiego. 20.50. Do Najśw. Panny Marji Litanja. 21.05. Dz. wiecz. 21.15. Na wesołej lwowskiej fali. 22.15. Kom. sport. 23.00. Kom. meteor. i kom. polic. 23.05. Muzyka tan.

KATOWICE.

Niedziela, 29 października.

9.00. Aud. poranna. 9.55. Program na dz. bież. 10.00. Tr. ze Lwowa. 11.45. Płyty. 11.58 Sygnał czasu. 12.10 Tr. z Warszawy. 14.00. W obliczu nowoczesnego pogaństwa. 14.15. Wiad. bież. 14.20. „Faust" opera z płyt. 15.25. Tr. z Warsz. 18.40. Bery bojki śląskie. 19.10. Rozmaitości. 19.15. Płyty. 19.30. Tr. z Warsz. 19.45. Program na dz. nast. 19.50. Płyty. 20.00. Tr. z Warsz. i Lwowa.

Z Kielc.

(k) **King-Kong.** W Kielcach toczą się rozmowy na temat olbrzymiej pono 23 metrowej małpie, która ukaże się w mocno reklamowanym filmie King-Kong. W kawiarniach, restauracjach, na dancingach wogóle wszędzie zastanawiają się czy to małpa przedpotopowa, czy reżyser zbudował tak wysokie szczudła, a może to trik fotograficzny?..

Słowem King-Kong jest zagadką którą może... po obejrzeniu tego filmu w „Czwartaku" rozwiążemy.

(k) **Śmiertelny wypadek w młynie.** Onegdaj we wsi Szczukowice, pow. kieleckiego, Jan Zientarski, lat 70, z zawodu młynarz zakładając pas transmisyjny został pochwycony przez ten pas, który wciągnął go na szajbę.

Zientarski wskutek silnych obrażeń zmarł po upływie 3 godzin

(k) **Znów ofiara oszusta.** Wczoraj donosiliśmy o bandzie oszustów, którzy grasują w Kielcach. Dziś znowu notujemy następujący wypadek.

Józef Kowalski, zam. w Masłowie, pow. kieleckiego, zameldował, że dn. 23 bm. Adolf Błaszkiewicz, zam. w Kielcach przy ul. Jasnej nr. 14 i Jan Łakomiec z Masłowa. wyłudzili od niego pod pozorem wystarania się o zajęcie 15 zł.

Z Zagłębia.

TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU.

Niedziela, dn. 31 bm. o godz. 11 m. 30 „CHORY Z UROJENIA“

Poranek szkolny. Ceny miejsc od 20 gr. do 50 gr.

Niedziela, dn. 31 bm. o godz. 16 m. 15 „Brodway“ po cenach zniżonych.

Niedziela, dn. 31 bm. o godz. 20 m. 15 „CHORY Z UROJENIA“

Poniedziałek, dn. 30 bm. o g. 20 m. 15 — „Chory z urojenia“.

Przedstawienie zakupione przez komitet tygodnia mił.

—xOx—

Z powodu nawału materjału kolejny odcinek powieści „Umarli wstają z grobu“, ukaże się dopiero w numerze wtorkowym „Expresu Zagłębia“.

— Osobistc. Państwowy urząd wychowania fizycznego w Warszawie odznaczył starostę Boxę komendancką odznaką honorową WF.

— **Wyjazd dr. Rydera do Warszawy.** Z dniem jutrzejszym dr. Ryder, rozpoczyna prace w biurze komisarza organizacyjnego scalenia ubezpieczeń społecznych w Warszawie, dokąd został wydelegowany przez zarząd kasy chorych w Sosnowcu.

— **Posiedzenie pow. komitetu święta 11 listopada.** Jutro o godz. 6.30 wiecz., w sali posiedzeń starostwa w Będzinie odbędzie się organizacyjne posiedzenie powiatowego komitetu obchodu 11 listopada i 15-ej rocznicy odzyskania Niepodległości.

— **Komitet uroczystości ku czci Chrystusa Króla w Pogoni** przypomina o dzisiejszych uroczystościach w parafji Pogoń. Bezpośrednio po sumie wyruszy z przed kościoła w Pogoni pochód w porządku, podanym w jednym z poprzednich numerów „Expresu Zagłębia“, wieczorem zaś tegoż dnia odbędzie się w sali PZZ. przy ul. Marjackiej 1. akademja.

— **Zebranie b. wychowanków kursów dla działaczy społecznych w Sosnowcu.** Jutro o godz. 6 wiecz. w lokalu „Kuźnicy“ ul. Warszawska 22, odbędzie się zebranie koła b. wychowanków kursów dla działaczy społecznych przy radzie powiatowej BBWR w Sosnowcu. — Ze względu na ważność spraw — obecność członków pożądana.

— **„Tydzień Miłosierdzia“ w parafji Porąbka.** Pod przewodnictwem ks. proboszcza Krzyżanowskiego, odbyło się zebranie organizacyjne komitetu tygodnia miłosierdzia, w skład którego weszli przedstawiciele wszystkich organizacyj społecznych, znajdujących się na terenie parafji, z zarządem stowarzyszenia pań miłosierdzia św. Wincentego a Paulo na czele.

Ustalono następujący program tygodnia, który ze względu na miejscowe warunki, obejmie okres nieco odmienny, od ogólnie urządzonego w Zagłębiu.

Dnia 31 bm. sprzedaż chorągiewek żałobnych po domach, 1 listopada, sprzedaż świec i chorągiewek przy stolikach urządzonych w różnych punktach; 3 tegoż miesiąca, zbiórka ofiar w całej parafji, 4 listopada „Dzień chorych“, nabożeństwo i przyjęcie w szpitalu na Niemcach oraz w przytułku dla starców. Poza tem w dniu tym odwiedzanie chorych po domach, 5 listopada, o g. 9 rano nabożeństwo dziękczynne na intencję ofiarodawców i organizatorów tygodnia miłosierdzia, 6 i 7 bm. naprawa zebranej odzieży, poczem rozdawnictwo i dostarczanie zapomogi rodzinom biednym, bezpośrednio do domów, 18 listopada „Dzień biednych i chorych“, pozostających w domu, którzy będą przewiezieni do kościoła, gdzie odbędzie się wspólna spowiedź, uroczysta msza święta i komunja.

— **W notatce o zebraniu komisji międzyszkolnej** opuszczone zostało nazwisko dyr. Zillingera, który wszedł do komisji powiatowej.

Kursy przemysłu artystycznego i zdobnictwa

Towarzystwa popierania szkolnictwa zawodowego w Sosnowcu

Trzy lata temu towarzystwo popierania szkolnictwa zawodowego uruchomiło poraz pierwszy w Sosnowcu kurs zdobnictwa dla malarzy.

Zainteresowanie, jakie wzbudził ten kurs, było dowodem istotnej potrzeby stworzenia placówki kształcącej rzemieślników w kierunku estetycznym, wobec czego zarząd t-wa postanowił znacznie rozszerzyć ramy kursu przez zwiększenie programowe i włącznie, oprócz malarstwa, innych działów zdobnictwa i przemysłu artystycznego.

Nieliczne szkoły przemysłu artystycznego i sztuki stosowanej, które istnieją w Polsce, nie mogą zaspokoić potrzeb nawet tych miejscowości, w których się znajdują. Wymagania zaś estetyczne szerokich warstw społecznych wzrastają równocześnie ze wzrostem kultury i dziś wytwórca rzemieślnik musi dbać o stronę estetyczną swojej wytwórczości. Dyrekcja towarzystwa popierania szkolnictwa zawodowego, otwierając nowy dział pracy jest pewna, że spełni gorące życzenia i zaspokoi najistotniejsze potrzeby sfer zainteresowanych i przyczyni się do podniesienia kultury miejscowej.

W dniu 15-go listopada rb., przy dostatecznym napływie kandydatów, otwarte będą kursa przemysłu artystycznego i zdobnictwa obejmujące: malarstwo pokojowe i dekorację wnętrz, rzeźbę i dekorację wnętrz (dla rzeźbiarzy i stolarzy), żeński przemysłowo - artystyczny (haft, batik, tkactwo artyst. i malowanie na materjałach), grafiki (dla drukarzy i pokrewnych zawodów), dekoracji wystaw sklepowych, rysunku artystycznego i malarstwa.

Zapisy i informacje w sekretarjacie T. P. S. Z. w Sosnowcu, ul. 1 maja 25, lokal szkoły rzemieślniczo przemysłowej od dn. 30 bm. w godz. od 17-ej do 19-ej prócz świąt i niedziel.

Echa bestjalskiego morderstwa

na Dębowej Górze w Sosnowcu

Jak to już podawaliśmy odbyła się onegdaj w sądzie okręgowym w Sosnowcu rozprawa **w sprawie bestjalskiego zamordowania robotnika Stanisława Klocka,** dokonanego przy ulicy Tylnej 12.

Rozprawa trwała do północy, przyczem przed zakończeniem przewodu sądowego zaszedł w sprawie zasadniczy zwrot na skutek wydanego orzeczenia przez biegłych lekarzy dr. dr. Blinstruba i Falińskiego, oraz ordynatora szpitala na Pekinie, dr. Kołodzieja.

Stwierdzone zostało, **że** między Duszą, a Klockiem przed zadaniem śmiertelnego ciosu rozegrała się krwawa walka na noże, w czasie której **Klocek zadał Duszy kilka ciężkich ran. Ostatnie pchnięcie Duszy zadane Klockowi w nerki, położyło Klocka trupem.** Ponieważ biegli lekarze orzekli, że rany zadane Duszy, były również zagrażające życiu i że tylko szczęśliwy zbieg okoliczności zrządził, że Dusza mimo szeregu ran pozostał przy życiu, sąd przy wyrokowaniu uznał, że oskarżony dopuścił się swej zbrodni w stanie silnego afektu i wymierzył mu stosunkowo bardzo niską karę.

O północy przewodniczący rozprawie **sędzia Sadkowski ogłosił wyrok, skazujący Duszę na cztery lata więzienia.** Duszę bronił **adw. Sokólski.**

Kursy ratownictwa przeciwgazowego

w Myszkowie

Zarząd P. C. K. w Zawierciu z prezeską, **p. Zofją Banachiewiczową** na czele, zajmuje się na terenie powiatu szkoleniem drużyn ratowniczych przeciwgazowych. Ostatnio kursy takie organizowane zostały przez **p. Banachiewiczową** w Myszkowie, celem wyszkolenia drużyn fabrycznych. W dniu 27 bm. w sali urzędu gminnego nastąpiło uroczyste zakończenie wspomnianego kursu.

Na uroczystość tę z Zawiercia przybyli: starosta Konopacki, prezes pow. kom. LOPP. **komisarz Langert,** sekretarz wydz. pow. **Malanowicz** oraz członkowie zarządu P. C. K.: pp.:**dyr. Z. Banachiewiczowa, H. Malczewska i dr. K. Pasierbiński.**

Z pośród przedstawicieli społeczeństwa przybyli pp.: **dyr. Steinhagen, dyr. Bauerertz, dr. S. Melcer ,dr. Lipski, wójt. gminy Rajchel** i inni.

Uroczystość zagaiła prezeska PCK. **p. Z. Banachiewiczowa,** witając przybyłych gości, dziękując jednocześnie tym wszystkim, którzy przyczynili się do urządzenia kursów, w szczególności **dyr. Steinhagenowi** i wójtowi gminy **Rajchlowi.**

Następnie przemówienie wygłosił **starosta Konopacki,** podnosząc zasługi P.C.K. w dziedzinie obrony państwa przy skrupulatnem wypełnianiu swych wzniosłych zadań.

Sprawozdanie z przeprowadzonych kursów złożył instr. P.C.K. p. **Krzemiński.** Kursy trwały 14 dni, wykłady odbywały się po 3 godziny dziennie. Kurs ukończyło 67 osób, którzy podzieleni zostali na 4 drużyny, po jednej drużynie na każdą fabrykę, a mianowicie: firmę Steinhagen, Bauerertz, Sztuczny Jedwab i Światowid.

Aby drużyny należycie pracowały muszą być przez poszczególne firmy zaopatrzone w potrzebny sprzęt.

Po sprawozdaniu **p. Krzemińskiego** zabrał głos **p. Napora, który** w imieniu słuchaczy podziękował P. C. K. za zorganizowanie kursu, przyrzekając zdobyte wiadomości zużytkować dla dobra **państwa i społeczeństwa.** Wykładcami na kursach byli pp.: **dr. S. Melcer i instr. PCK. p. Krzemiński.**

Świadectwa z ukończenia kursu rozdała słuchaczom **p. Z. Banachiewiczowa.**

Zaznaczyć należy, że dzięki usilnej pracy prezeski P. C. K. p. **Z. Banachiewiczowej** wyszkolonych już zostało ostatnio na terenie miasta i powiatu kilka drużyn ratowniczych O.P.L.G.

PAMIĘTAJCIE O TYGODNIU MIŁOSIERDZIA OD 29. X. — 5. XI. 1933 R.

Szykujcie paczki z darami na 30 bm.

Otrzymaliśmy następujące wezwanie:

Zbiórka odzieży, obuwia, żywności i pieniędzy odbywać się będzie na terenie parafji Wniebowzięcia N. M. Panny w Sosnowcu w poniedziałek od g. 13. Prosimy serdecznie o wczesne przygotowanie paczek, aby zbiórka odbywać się mogła szybko i sprawnie. Zbierać dary będą członkowie organizacyj katolickich upoważnieni listami z pieczątkami i podpisanemi przez prezeskę stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo.

Nie wątpimy, że ofiarne społeczeństwo nie poskąpi darów ,za co zgóry w imieniu najbiedniejszych składamy „Bóg Zapłać“.

—(o)—

ZEBRANIE ROBOTNICZE NA WALCOWNI HR. RENARD W SOSNOWCU.

Jak to zapowiadaliśmy, w nadchodzący wtorek odbędzie się w inspektoracie pracy w Sosnowcu trzecia zkolei konferencja, w sprawie obniżki płac w walcowni hr. Renard.

W dniu wczorajszym bawił w walcowni insp. Rychłowski, który badał warunki pracy i płac w walcowni.

Wczoraj w godzinach popołudniowych odbyło się zebranie robotników, na którem omawiano sprawę projektowanej obniżki, przyczem przygotowywano materjał do wtorkowej konferencji w inspektoracie.

—:O:—

— **Koncert i dancing — bridż.** Staraniem sosnowieckiego oddziału rosyjskiego towarzystwa dobroczynności w Polsce odbędzie się 4 listopada w sali związku zawodowego pracowników przemysłowych i handlowych w Sosnowcu, ul. Sienkiewicza 17a, doroczny koncert z udziałem: pp. Heleny Lipowskiej, primadonny opery warszawskiej, Ludmiły Berkwicówny, pianistki - wirtuoza i Witolda Służałka, skrzypka — wirtuoza.

Po koncercie dancing towarzyski i bridż. Zaproszenia i bilety do nabycia w kasie firmy „A. Koziołkow i M. Jędryczek“ w Sosnowcu, ul. 3-go maja 25

Niewątpliwie koncert ten tak ze względu na jego cel, jak również udział wybitnych sił świata artystycznego, wzbudzi szerokie zainteresowanie społeczeństwa.

— **Dla działaczy społecznych.** Wszyscy, którzy się zapisali na kurs działaczy społecznych winni zgłosić się jutro, dn. 30 bm. o godz. 6.30 do lokalu seminarjum męskiego Wawel 1, Sosnowiec. Osobnych zawiadomień rozsyłać się nie będzie.

— **Zebranie U. P. w Czeladzi.** Dziś o godz. 18 w lokalu własnym przy ul. Parkowej odbędzie się zebranie koła słuchaczy uniwersytetu powszechnego w Czeladzi. Sprawy b. ważne.

— **Wystawa artystów plastyków zrzeszenia „Blok“ w Sosnowcu.** W dn. dzisiejszym o godz. 12 w południe w sali sem. naucz. męskiego w Sosnowcu Wawel 1 pod protekt. starostostwa Boxów odbędzie się otwarcie pierwszej wystawy zrzeszenia artystów plastyków Zagłębia Dąbrowiego „Blok“.

W wystawie biorą udział pp.: Araszkiewicz, Badower, Sykler, Erman, Honiek, Lewandowska, Łaszkiewiczowa, Mrożecki, Pilecki, Rykała, Szteler i Wrzesiński.

Wystawa budzi duże zainteresowanie.

Z Zawiercia.

(z) **Zakończenie robót publicznych.** Z dniem 31 bm. zostaną przerwane wszystkie roboty publiczne, prowadzone przez magistrat z subwencji funduszu pracy. Zarząd miejski przystąpił do opracowania projektu robót zimowych, aby w czasie zimy mogłoby znaleźć zatrudnienie około 100 ludzi. Realizacja opracowanego programu robót zimowych uzależniona będzie od subwencji ze strony rządu.

(z) **Z życia ZZZ. w Porębie.** Onegdaj odbyło się w Porębie walne zebranie członków ZZZ., na którem omawiano sprawę budowy domu ludowego. Po referacie p. Lipczyńskiego i dłuższej dyskusji przyjęto statut domu ludowego, którego brak w Porębie daje się we znaki.

Następnie wybrano zarząd domu ludowego, w skład którego weszli pp. Lipczyński, P. Rok i B. Konieczniak oraz komisję rewizyjną w osobach pp.: W. Koneckiego i A. Frankiego.

Po omówieniu spraw organizacyjnych, zebrani członkowie postanowili opodatkować się na rzecz bezrobotnych w wysokości pół proc. od zarobku, upoważniając jednocześnie zarząd do wniesienia listy do fabryki celem potrącania ofiar przy wypłacie zarobków.

(z) **Znaczna kradzież.** W nocy z dn. 27 na 28 bm. nieznani sprawcy zakradli się do mieszkania p. E. Wochtmana, zam. w Zawierciu, przy ul. Kupieckiej 15 i skradli większą ilość garderoby, ogólnej wartości 680 zł. Sprawcy dostali się do mieszkania przez otwarcie drzwi, prowadzących na taras, w których przypadkowo zostawiony był klucz.

(z) **Pożar.** Onegdaj wieczorem w zabudowaniach Antoniego Dworaka, zam. w Porębie wybuchł pożar, który w krótkim czasie strawił dom mieszkalny drewniany oraz stodołę zapełnioną całorocznymi plonami.

Pożar powstał wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem.

Skazanie członków bojówki endeckiej w Kielcach

Onegdaj w sądzie okręgowym w Kielcach odbył się proces polityczny przeciwko członkom stronnictwa narodowego, oskarżonym o organizowanie ekscesów antyżydowskich.

Zorganizowana i uzbrojona w laski bojówka endecka w dn. 19 lipca b. r. powybijała szyby w gminie żydowskiej oraz zniszczyła szyldy w gimnazjum gm. izraelickiej i w domu starców, ufundowanego przez rodzinę Zagajskich. Pozatem członkowie bojówki pobili laskami spacerujących w alei Karczewskiej żydów.

Na ławie oskarżonych zasiedli: **Henryk Przybylski b. poseł stronnictwa narodowego, Napoleon Siemiaszko** — mgr. praw, **Kazimierz Zaród** — student uniwersytetu warszawskiego, **Andrzej Michalecki** — majster stolarski, **Aleksander Król** — student W. S. H., **Zygmunt Krąż** — kamasznik, **Stanisław Woźniak** — handlowiec, **Władysław Kozubek** — kamasznik, **Stefan Topolski** — robotnik, **Jan Kaczmarczyk** i bracia **Telkowie.**

Rozprawie przewodniczył sędzia Sokołowski, bronili adwokaci: Zdzitowiecki z Radomia, Jodzewicz z Warszawy i Cichowski z Kielc. Oskarżeni do winy się nie przyznali.

Sąd po całodziennej czwartkowej rozprawie ogłosił w piątek o godz. 12-ej w południe wyrok mocą którego skazani zostali: Aleksander Król — student W. S. H., Andrzej Michalecki — majster stolarski, Stefan Topolski, Stanisław Woźniak i Jan Kaczmarczyk — każdy **z nich po 6 mies. więzienia.** Pozostali oskarżeni zostali uniewinnieni.

Ogłoszony wyrok wywarł na zgromadzonych duże wrażenie. Skazani zapowiedzieli apelacje.

Z Olkusza

(ol) **Ku czci Chrystusa - Króla.** W dniu dzisiejszym Olkusz obchodzi uroczystość ku czci Chrystusa - Króla. W czasie sumy poświęcony zostanie sztandar misyjny, poczem w sali kina „Orzeł" odbędzie się akademja, na której m. in. przemawiać będzie misjonarz ojciec Kominek.

(ol) **Wystawa prac kół gospodyń wiejskich w Wolbromiu.** Pod przewodnictwem prezesa O.T.O. i K. R. inż. Nowaka z Glanowa, odbyła się 27 bm. jednodniowa wystawa prac kół gospodyń wiejskich z Bolesławia, Łobzowa, Poręby-Dzierżnej, Kąpiel, Żarnowca, Koryczan, Wierzbicy, Dobrej, Giebła i Ogrodzieńca, oraz z przysposobienia rolniczego z Wolbromia, Giebła, Chliny, Trzyciąża i Łobzowa.

Eksponaty zawierały wszystkie dziedziny produktów i przemysłu rolniczego, wykazując postęp na każdym kroku. Wystawcom wręczone zostały dyplomy i uznania.

Wystawę zwiedzili pp. starostostwo Gliszczyńscy, ziemiaństwo z okolicy oraz ludność z Wolbromia i sąsiednich wiosek. Izbę rolniczą kielecką reprezentowała na wystawie inspektorka Zbruska z Kielc.

(ol) **Zjazd ludowców w Kroczycach.** Dzisiaj, jutro pojutrze, odbywać się będze w Kroczycach, pow. olkuskiego zjazd działaczy stronnictwa ludowego z powiatów: olkuskiego, zawierckiego i włoszczowskiego.

Na zjazd, na którym jednocześnie odbywać się będą kursy dla działaczy ludowych, przybędą posłowie: Dobroch. Babski i Waleron.

(ol) **Systematyczna kradzież naczyń aluminjowych w fabryce Lendera.** Na skutek podejrzeń, przeprowadzono wczorajszej nocy rewzję w mieszkaniu stolarza fabryki „Alnik" (Lender) w Olkuszu, przy ul. Wiejskiej 11, Jana Jurka, pochodzącego ze Słowików pod Olkuszem. Rewizja potwierdziła domysły, gdyż znaleziono u niego ukryte naczynia aluminjowe, pochodzące z kradzieży na sumę około 600 zł.

Kradzieży tej dokonywał Jurek systematycznie od pewnego czasu, do czego się przyznał. Został on oddany narazie pod dozór policji.

Popierajcie LOPP.

4. **WAMPIR w SPÓDNICY**

POWIEŚĆ.

— Do widzenia, mój przyjacielu... — powtórzył doktór.

I wyszedł z pokoju sypialnego.

— Muszę zapisać lekarstwo — rzekł do garbatej, która szła za nim.

— Niech pan wejdzie, doktorze, do pokoju jadalnego — odparła.

Pokój jadalny był obszerny, zawalony jak i inne sprzętami, nie trzymającymi się kupy.

Wskazówka na wielkim zegarze, którego wahadło wydawało jednostajne tik-tak, w szafce drewnianej, wskazywała dziesięć minut na dwunastą.

Kalendarz zaś ścienny, jeden z tych, jakie wielkie sklepy dają nabywcom, jako prezent, lub reklamę, wskazywał datę: 24 maja.

Doktór położył kapelusz na dużym stole owalnym, okrytym starym szalem zamiast serwety.

U okien wisiały firanki z rypsu niebieskiego, pożółkłe od starości.

Garbuska przysunęła doktorowi krzesło, postawiła przed nim kałamarz, arkusz papieru, pióro i podniosła rolety, ażeby w pokoju było trochę widniej.

— Kochana pani — wyrzekł doktór ponurym głosem, siadając — jak mi się zdaje, nie przypuszcza wcale, jaki jest stan męża?...

Blask dziwny, już przez nas zauważony, zapalił się znowu w źrenicach czarnych garbuski i zapytała ona żywo:

— Czyżby Jakób był niebezpiecznie chory?

— Niebezpiecznie, tak... bardzo niebezpiecznie...

— Jednakże nie uważa pan stanu jego za rozpaczliwy?

— Doświadczam prawdziwego niepokoju... Uczynię wszystko, co zależeć będzie odemnie, ażeby ocalić męża pani... ale nie jestem pewny rezultatu moich usiłowań... Jakób Tordier, jakkolwiek jeszcze młody względnie, bardziej zniszczony jest niźli wielu starców. Zbyt długie niezasilanie dostateczne organizmu sprowadziło ten stan krytyczny, wobec którego znajdujemy się dzisiaj...

— Cóż znowu — zawołała głosem nosowym — czy sądzi pan, że mu się nie daje dosyć jedzenia?... Sądzi pan, że mu czego brak, że mu na czem zbywa?...

— Ja ani sądzę, ani nie sądzę... ja stwierdzam tylko fakt... Słyszała pani, jak pojmuję odżywianie konieczne, niezbędne dla pana Tordier...

— Słyszałam... — odparła oschle garbata.

— Jak obecnie, trzeba opanować chorobę. Może Pan Bóg pozwoli mi to uczynić... Tordier ma dopiero lat pięćdziesiąt... Miałby on prawo w tym wieku spokojnie żyć i zakosztować dobrobytu po młodości, spędzonej całkowicie przy pracy.

Lekarz, mówiąc to, umoczył pióro w atramencie i napisał receptę.

Garbata patrzyła nań wzrokiem prawie dzikim.

— Proszę pani — rzekł, wstając i podając pani Tordier zapisaną ćwiartkę papieru. — Liczę bardzo na to lekarstwo. — Jest ono bardzo dobre... Lekarstwo winno być dawane jaknajpunktualniej. Dwie łyżeczki dziś wieczór o piątej. Dwie łyżeczki o ósmej i dwie ostatnie o jedenastej... Zrozumiała mnie pani?

— Doskonale.

Doktór ciągnął dalej:

— Niech się pani nie przestraszy... gdy po ostatnich dwóch łyżeczkach nastąpi kryzys, prawdopodobnie ostry. Od tego kryzysu zależy wyzdrowienie zupełne... Gdyby ten kryzys się nie objawił, gdyby się nie wywiązała gwałtowna gorączka, połączona z majaczeniem, należy po mnie przysłać natychmiast... Słyszy pani, natychmiast... Od tego zawisło życie męża pani...

— Tak, słyszę, doktorze i rozumiem...

— Djeta przez dziś najzupełniejsza... Jutro zobaczymy... Niech pani zaraz pośle do apteki moją receptę.

— Dobrze, doktorze — powtórzyła garbata.

— Pan Tordier wyraził gorące życzenie zobaczenia córki. Podług mnie, dobrze byłoby, aby pani spełniła te jego życzenie... zwłaszcza, że to bardzo łatwo...

— A! tak pan sądzi! Ale się pan myli... Córka moja jest na pensji w Paryżu, a ponieważ mąż leży w łóżku, nie mogę jechać przecież po nią...

— A któż pani przeszkadza do posłania służącej.

— Ja sama jestem w domu... Służąca wyjechała wczoraj wieczorem na pogrzeb matki...

— A! zresztą, to jest rzecz pani.. To rachunek pani z własnem sumieniem... tu doktór może tylko radzić, a nie rozkazywać... Do widzenia... będę jutro...

Doktór wziął kapelusz i ukłonił się garbusce, która go odprowadziła do drzwi, poczem je zamknęła za nim.

d. c. n.

Czy choroby płucne są uleczalne?

Pytanie to nader ważne zajmuje z pewnością wszystkich tych, którzy cierpią na **astmę, nieżyt szczytów płucnych, chroniczny kaszel, flegmę, długotrwałą chrypkę, grypę** i dotychczas bezskutecznie się leczyli. Wszyscy ci chorzy otrzymują od nas — **zupełnie darmo książkę z ilustracjami** — Dr. med. Guttmanna, byłego naczelnego lekarza lecznicy Finsena pod tytułem: **„Czy choroby płucne są uleczalne?"**. Ażeby każdemu choremu dać możność wyjaśnienia sobie rodzaju swej choroby, zdecydowaliśmy się przesłać każdemu tę książkę za darmo bez opłaty porta, mając na oku dobro ogółu. Pocztówkę / znaczek pocztowy 35 gr. / z dokładnym adresem wysłać należy do

Puhlmann & Co., Berlin 797 Müggelstrasse 25-5a

Koszule męskie

kupione w naszym sklepie odznaczają się pięknemi wzorami, dobrym krojem i pierwszorzędnem wykonaniem.

Zamówienia na miarę wykonujemy z własnych i powierzonych materjałów

WYTWÓRNIA BIELIZNY
„TATRA"
Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 18.

Coś niebywałego!
Ceny okazyjne!

Bielizna męska, damska i dziecinna,
Swetry
Pończochy, skarpetki, rękawiczki.
Bielizna trykotowa, bawełniana jegerowska
oraz drobna galanterja —
DO NABYCIA W FIRMIE

„RENOMA"

Sosnowiec, Modrzejowska 20. — Bazar Centralny.

CENY NADZWYCZAJ NISKIE.
CODZIENNIE NOWOŚĆI
OBSŁUGA SOLIDNA.

Zwiedzanie Firmy „RENOMA" do kupna nie obowiązuje

Nadszedł duży transport bielizny męskiej i damskiej.

DARMO — NA ZIMĘ!!!

firma nasza przeznaczyła 5 palt welurowych męskich i 3 palta damskie z futrzanemi kołnierzami — dla tych P. T. Klijentów, którzy zakupią u nas do 28 października 1933 r. — jedne z niżej wymienionych kompletów towaru. Nie bacząc na wyznaczone premje — firma nasza na żądanie P. T. Klijenteli obniża nadal ceny. Chcemy, aby w najdalszych zakątkach kraju wiedziano o tem, że najtaniej kupuje się tylko u nas. Przeczytajcie uważnie.

Tylko za 13 zł. 90 gr.

wysyłamy: 3 mtr. materjału na męskie ubranie jesienne lub zimowe pełnej podwójnej szerokości 140 cm., 1 koszulę męską i 1 parę kalesonów trykotowych z satynowanem wykończeniem, 1 koszulę trykotową i 1 parę reform damskich, 1 parę rękawiczek wełnianych podwójnych, 1 parę eleganckich skarpetek, 3 chusteczki do nosa z kolorowemi szlakami i 1 szal wełniany lub jedwabny na szyję.

50 metrów — tylko za 27 zł. 50 gr.

a mianowicie: 1 szt. płótna białego 17 mtr. w dobrym gatunku na koszulę lub pościel, 10 mtr. flaneli bieliźnianej miękkiej i puszystej w różnokolorowe paski na bieliznę wszelkiego rodzaju w dobrym gatunku, 6 mtr. zefiru na koszule męskie dzienne w najmodniejsze prążki, 5 mtr. firanek kanwowych do okien w najładniejsze desenie żakardowe i 12 ręczników waflowych, lub 12 mtr. ręcznikowego w kostki.

Tylko za 32 złote

wysyłamy: 1 sztukę płótna 17 mtr. w dobrym gatunku, 2 prześcieradła białe z kolorowymi brzegami, 3 ręczniki białe duże, 1 parę kołder pikowych na łóżka w eleganckie kwiaty żakardowe w dobrym gatunku, oraz 1 parę dywanów na ścianę w najmodniejsze tkane obrazy.

Prosimy nie porównywać naszych ogłoszeń z reklamami innych firm. Każdy może na miejscu w Łodzi odwiedzić nasz skład i przekonać się o jakości naszych towarów. Towary powyższe wysyłamy na listowne zamówienie za zaliczeniem pocztowem. Płaci się przy odbiorze towaru na poczcie. Bez ryzyka. Jeżeli towar się nie podoba, przyjmujemy takowy z powrotem i pieniądze zwracamy. Zamówienia adresować:

Firma „Łódzko — Bielska Tkanina"
Łódź, ul. Piotrkowska 59.

P. S. Dnia 30 października ogłosimy listę osób, które otrzymały premje. Pamiętajcie więc wykorzystajcie okazję, każdy może bezpłatnie otrzymać 1 palto!

REWELACYJNA NOWOŚĆ!

W celu zareklamowania naszych towarów, firma postanowiła wysłać większą ilość kompletów po cenach dotąd niebywałych, a więc:

tylko za zł. 13.50 gr.

wysyłamy: 4 metry najnowszego materjału t. zw. „Panama" na zimową elegancką suknię damską w wszelkich kolorach, 1 pulower damski o modnym wyrobie w dobrym gatunku, 1 koszulę damską, z dobrego madepolamu z ręcznym kolorowym haftem, 1 parę reform damsk. trykotowych, 1 biustonosz z popeliny jedwabnej lub 1 kołnierzyk żorżetowy pięknie wykończony stosowny do sukni, 1 parę pończoch wełnianych z jedwabiem kolor według żądania i 1 parę rękawiczek damskich wełnianych podwójnych.

tylko za zł. 26 70 gr.

wysyłamy: sztuczkę 17 metrów płótna białego szerokości 80 cm. w doskonałym gatunku lub 1 dużą powłokę z dobrego białego płótna i 2 powłoczki białe pięknie haftowane albo przybrane klockowemi koronkami, 2 kołdry na łóżka ewernowe w eleganckie kwiaty żakardowe o długości 2 mtr., 1 obrus ewern. z frendzlami stosowny do kołder, 2 prześcieradła białe z kantami gwarantowane w praniu i 3 ręczniki białe w dobrym gat. o długości 125 cm.

tylko za zł. 27 60 gr.

wysyłamy: 1 sztukę 17 metrów płótna białego szerokości 80 cm. w wyborowym gatunku, 10 mtr. flaneli bieliźnianej miękkiej i puszystej, 10 mtr. płótna kremowego o gęstym wyrobie na wszelką bieliznę lub 9 mtr. zefiru w najnowsze prążki na dzienne koszule męskie i 10 mtr. płótna ręcznikowego białego na dobre trwałe ręczniki lub 2 prześcieradła białe z kant. pełnej długości i szerok. Wymienione komplety wysyłamy za zaliczeniem pocztowem po otrzymaniu listownego zamówienia (płaci się przy odbiorze). Bez ryzyka, w razie nie spodobania się towaru przyjmujemy go z powrotem i pieniądze natychmiast zwracamy. Zamówienia prosimy adresować do składu fabrycznego

„POLSKI TOWAR" ŁÓDŹ
Skrz. poczt. 208.

Uwaga: Prosimy bardzo nie porównywać naszych towarów do ogłoszeń innych firm i wobec reklamy kupujący nie płaci za opakowanie i przesyłkę pocztową. Na żądanie wysyłamy bezpłatnie cenniki.

KINO Dźwiękowe APOLLO W SIELCU obok kościoła

W niedzielę, dnia 29 i poniedziałek 30-go października
Para kochanków ekranu

Ramon Novarro i Greta Garbo

wystąpią we wspaniałym filmie dźwiękowym p. t.

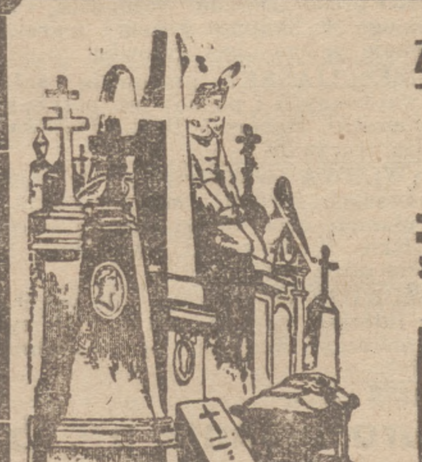
MATA-HARI

Ponadto. Film polski w 12 tu aktach pod tytułem:

„WATR OD MORZA"

z udziałem Malickiej, Brodzisza, E. Bodo, Dymsza i in

Początek w niedz. o 2, w poniedz. o 5. Bilety od 40 gr.
Od wtorku „Parada Miłości".

Zakład artystyczno-rzeźbiarski i kamieniarski

JANA ZAGÓRSKIEGO

Sosnowiec, ulica Aleja 6. — Telefon 12-48

WYKONYWA:

pomniki, grobowce i wszelkie roboty budowlane z piaskowca, marmuru i granitu oraz sztucznych kamieni, roboty betonowe i mozajkowe t. j. schody, słupy ogrodzeniowe, dreny studzienne, płyty trotuarowe, postumenty z krzyżami żelaznemi i t. p. — Wykonanie solidne i dogodne warunki płatności.

Kino-Teatr PALACE

Dziś

Prawdziwie piękny film, który wzrusza i zachwyca w-g powieści „Jennie Gerhardt" Teodora Dreisera

„Zaułki życia"

(JENNIE GERHARDT)

w roli gł. Sylvia Sidney

Początek o godzinie 3-ej

KINO ZAGŁĘBIE dawniej Kino-Teatr „Udziałowy".

DZIŚ WIELKI FILM RELIGIJNY

Potęga wiary

Ze współudziałem słynnego Chóru Watykańskiego.

Początek o godz. 3 pp.

Wkrótce „Przed Maturą".

Dosyć już eksperymentów które Was do mnie prowadzą! Żądajcie oryginalnych „OLLA"

Farbować — chem. czyścić prać, prasować DOBRZE I TANIO tylko w firmie „ALBA"

Filje: KATOWICE, ul. Młyńska 4.
„ Krakowska 27
KRÓL-HUTA „ Gimnazjalna 15.
„ 3-go Maja 48.
SOSNOWIEC „ Modrzejowska 20
Lipiny
Świętochłowice, Król-Hucka 1.
ul. Wolności 4.

Pranie i Prasowanie KOŁNIERZYKA z połyskiem tylko 10 groszy.

Matki!

Żądajcie w aptekach i skład. apt. hygjeniczn. przysypki dla dzieci

Puder „Dzidzi"

(z kogutkiem)

utrzymującej ciało dziecka w zdrowiu i czystości.

Młodzieńczy chód dziarski gest — przywróci
MESOLAMENT
SPIESS
ZWALCZA REUMATYZM, NERWOBÓLE. JEDNORAZOWE WCIERANIE PRZYNOSI ...

HALLO!

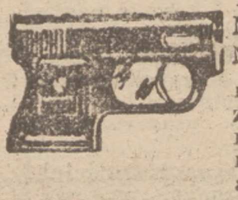
Zasadą kupującego powinno być:

Nietylko tanio -- ale i dobre!

Wędliny Żywieckie i Tuchowskie
Miód Kresowy
Konserwy i marynaty

Codziennie świeży nabiał i artykuły spożywcze po cenach konkurencyjnych nabyć można tylko W FIRMIE

STAN JANKOWSKI
SOSNOWIEC, ul. Pilsudskiego 16.

NOWOŚĆ! AUTOMAT — BROWNING 6-cio mm. wyrzucający sam gilzy po wystrzale. Oryg. opatentowany na całym świecie automat, syst. Longines 2, strzelający do celu metalowemi kulkami ,lub śrutem do ptactwa, pięknie oksydowany płaski, zapewnia zupełne bezpiecz. osobiste, huk ogłuszający. Cena tylko zł. 8.95, 2 sztuki 16.50, 10-cio strzał. zł. 22 Setka kul 3.75.

Szczoteczkę do czyszczenia lufy dodajemy darmo. Pozwolenie niepotrzebne. Wysyłamy za zaliczeniem poczt. Koszty przesyłki opłaca kupujący. Adresować: Przedst. Fabr. Broni „Strzała" — Warszawa ul. Dr. Zamenhofa 12 oddz. 17e.

Nauka i wychowanie.

NOWY kurs nauki pisania i liczenia na maszynach, oraz stenografji rozpoczyna się 1 listopada. Zapisy Biuro „Windykator" Sosnowiec, 1-go maja Nr. 14.

BEZPŁATNE nauczanie kroju szycia modelowania rozpocznie się od 1-go listopada przy ul. Chemicznej 2 Zapisy przyjmuje dyplomowana istruktorka Pelagja Każdziołówna.

SKRZYPCOWA klasa prof. Mazurkiewicza przyjmuje zapisy na lekcje wtorki — piątki Sosnowiec, Sienkiewicza 8 m. 17.

KROJU, szycia, modelowania, haftu wyucza gruntownie dyplomowana mistrzyni. Warunki najdogodniejsze. Kończącym świadectwa. Sosnowiec, Bracka 2 III piętro. Żubowa, Wielska.

PRZYJMUJĘ uczenice na kurs kroju i szycia. Sosnowiec, Będzińska 37 m. 7. II. p.

POTRZEBNE uczenice do szycia. Dąbrowa Górnicza Okrzei 24.

KURSY SZOFERÓW I MOTOCYKLISTÓW St. Konopki, Sosnowiec, Promyka 3. Zapisy na nowy kurs.

POSADY i PRACE

PANNA z dobrem wychowaniem, sierota, zna gospodarstwo domowe, szycie białe, haft, zajmie się większemi dziećmi ewentualnie pielęgnowaniem chorej osoby. Łaskawe zgłoszenia „Expres Zagłębia" pod „Zaraz 22".

POTRZEBNA zdolna ekspedjentka do wędliniarni. Jan Dobrowolski. Dąbrowa - Górn. 3-go Maja 15.

POSZUKIWANY technik — radjowy, który samodzielnie buduje radjo — aparaty najnowszego systemu. Oferty pod „Radjo" do administracji „Expresu".

POTRZEBNA zdolna ondulatorka do nowo-otwartego zakładu od 1 listopada Łazy ,ulica Piłsudskiego. Targowski.

MŁODA osoba inteligentna poszukuje posady gospodyni do samotnego pana. Wiadomość: „Expres" Dąbrowa.

ZA wyrobienie dobrej i stałej pracy fizycznej, dam dobre wynagrodzenie. Zgłoszenia „Expres" Dąbrowa pod „200".

POTRZEBNY dobry kowal zaraz, wiadomość. „Expres" Będzin.

POTRZEBNY czeladnik szewski na robotę męską szpilkową. Prosta 12 m. 23.

POTRZEBNA ekspedjentka zaraz. Zgłaszać się restauracja „Versal" Sosnowiec, Sobieskiego 5.

PRZYJMĘ panienkę do szycia Sosnowiec. Reymonta 32.

POTRZEBA dwuch stolarzy na robotę budowlaną Dąbrowa Górnicza, Traugutta 11.

POTRZEBNY jest kwalifikowany ogrodnik do urządzenia ogrodu około 1.500 metrów kwadratowych obszaru. Oferty proszę kierować pod „Ogrodnik" „Expres" Będzin.

POTRZEBNY stolarz na roboty fornirowane i polerownik Sosnowiec, Piłsudskiego 25. Bontor.

LOKALE

POKÓJ umeblowany inteligentnej pani do odstąpienia. Zgłoszenia Dąbrowa Górn. Robotnicza 6.

SKLEP i dwa pokoje z kuchnią, nadające się na restaurację do wynajęcia. Sosnowiec, Racławicka 4.

POSZUKUJĘ pokoju umeblowanego w Sosnowcu. Oferty do administracji pod „Pokój".

GOSPODARZ wyjeżdżając, sprzeda mieszkanie dubeltowe ,również sprzęty domowe. Sosnowiec, Robotnicza 11 m. 13.

PRZYJMĘ dwuch panów na mieszkanie ,ul. Kaliska 43. Rachwalski.

DWA pokoje z kuchnią do wynajęcia z wygodami. Wiadomość: Sosnowiec, Gen. Bema 4 u dozorcy.

POKÓJ umeblowany osobne wejście do wynajęcia. Marjacka 6 wejście front.

WDOWA, w średnim wieku, bezdzietna, przyjmie do siebie na stancję inteligentne dwie panienki, lub panów. Wiadomość u gospodyni domu. Modrzejów, Dąbrowska 21.

DO wynajęcia od zaraz różne lokale w domu położonym w Golonogu przy kopalni „Flora" nadające się na: Szpital kino, restaurację, sklepy spożywcze, galanteryjne, zakłady krawieckie szewskie, fryzjerskie itp. Do przystanku tramwajowego 10 minut drogi pieszej. Wiadomość u Józefa Macieja Wartaka

DWA pokoiki z kuchnią do wynajęcia. Sosnowiec, Piłsudskiego 108.

2 POKOJE z kuchnią do wynajęcia Dąbrowa, Szkolna 26.

POKÓJ umeblowany odnajmę. Wygody. Centralne ogrzewanie. Centrum Sosnowca Telefon 11-78.

POTRZEBNE pojedyńcze mieszkanko słoneczne, dla kawalera w Grodźcu. Wiadomość filja „Expresu" Grodziec.

LOKAL sklepowy do wynajęcia. Dąbrowa, 1-go Maja 65.

KUPNO I SPRZEDAŻ

KRÓLIKI
niebieskie, wiedeńskie, czystej rasy sprzedaję i dostawiam 3 zł. sztuka pięcio — miesięczne i starsze. Będkowski, Niegowonice poczta Łazy.

HARMONJE stoliczkową na jednej nóżce sprzedam. Sosnowiec, Kaliska 23a B. Rydel.

DO sprzedania plac na Pogoni o przestrzeni 162,2 prętów, graniczący z gruntami Towarzystwa Sosnowieckiego, nadający się do zamiany na plac w śródmieściu, bliższych wiadomości udzieli Henryk Janczewski adwokat ulica Małachowskiego nr. 2 w Sosnowcu.

OKAZJA! Sprzedam dom murowany 10 ubikacji przy kościele, ogród owocowy i 50 prętów placu. Wiadomość. Strzemieszyce, Szosowa 47. J. Michalik.

SPRZEDAM maszynę do szycia Singera, tanio, bębenkową do haftu. Jęzor obok Niwki, Cebrat.

HARMONJE stoliczkową sprzedam za 230 złotych. Piaski, Betonowa. H. Sobierajski.

OKUCIE do drzwi i okien kupisz najtaniej w firmie J. Wajcman, Sosnowiec, Targowa 8.

KINOPROJEKTOR Ernemanna stan dobry sprzedam tanio. Sosnowiec, Graniczna 3 Mroczkowska.

SPRZEDAM tanio 2 rowery prawie nowe z powodu zmiany interesu. Sosnowiec, Dęblińska 8. Borgała.

SKLEP z urządzeniem bardzo dobry punkt w Sosnowcu sprzedam natychmiast za 120 zł. Lermer Szopienice, Szkolna 7.

PILNA sprzedaż sklep kolonjalny — spożywczy punkt dobry. Wiadomość: „Expres" Sosnowiec.

SPRZEDAŻ drzewek owocowych i ozdobnych po cenach b. przystępnych odbywać się będzie na Pogoni przy ul. Będzińskiej róg Rybnej obok mijanki tramwajowej od dnia 30 października do 7 listopada br. Szkółki drzewek Walera w Bobrownikach.

MASZYNY do pisania „Mercedes", „Ideal" sprzedam okazyjnie. Sosnowiec, Ludwika 2. Górnicki.

POLECAM wielki wybór filców kameli oraz wszelkie dodatki do pantofli rannych po cenach najniższych I. Szancer Sosnowiec. Targowa 5.

SPRZEDAM dobrze prosperujący zakład fryzjerski na trzy obsługi z przyległającem mieszkaniem. Cena 850 zł. Wiadomość w „Expresie".

MASZYNA „Singera" damska sprzedam. Wiadomość u dozorcy Sienkiewicza 6. Sosnowiec.

SPRZEDAM tanio nowy dom 5 pokoi na Środuli. Wiadomość: Kowalczyk Kaliska 29.

MOTOCYKL B. S. A. 350 cm. do sprzedania. Zagórze „Mortimer" Szejn.

PIANIN kilka okazyjnie do sprzedania tanio. Wiadomość. Będzin, Małachowskiego 9. Kagan.

HARMONJĘ stoliczkową sprzedam tanio, z zamianą na rower i dwórzędową Będzin - Ksawera, Staszica 17. Trzcionka.

DO sprzedania budka w dobrym punkcie z powodu nagłego wyjazdu w Będzinie. Wiadomość „Expres" Będzin.

SPRZEDAM wirówkę wraz z masielnicą dobrą niedrogo byle zaraz. Sosnowiec, Okrzei 42. Wyderka.

WAPNO lasowane do sprzedania 15 zł. półtora kubika z dostawą Sosnowiec, Sobieskiego róg Wiejskiej Owocarnia.

SPRZEDAM biuro „Pomoc" Sosnowiec, Piłsudskiego 26. Folwarczek, nowe zabudowania, 23 mórg ziemi I klasa, inwentarz żywy, martwy. 2 kilometry od stacji zł. 30.000 i wiele większych i mniejszych nieruchomości korzystnie.

TEODOLIT i niwelator sprzedam tanio Przytulski, Sosnowiec, 3-go Maja 15, tel. 6-22.

AUTO osobowe kryte m. „Ford" po rejestracji sprzedam Olkusz, Nowa 5 K. M.

LAMPKI grobowe najtaniej i pokost gwarantowany szybkoschnący po cenie zł. 1.40 kgr. poleca skład Apteczny Rozenbluma w Czeladzi, Rynek 13.

DO sprzedania krzyż żelazny na grób, niedrogo. Walcownia Hr. Renard 6 m. 20.

Lampk i palniki

na groby, świece, nalewanie lampek grobowych

„Siła"

Sosnowiec Hale Rozwoju telef. 11-04 Hurt i detal.

SZYNY budowlane, normalne i wąsko torowe, tregry, drut kolczasty do ogrodzenia rury oraz wszelkie inne żelazo użytkowe, poleca tanio skład starego żelaża Welnera w Będzinie, Modrzejowska 82.

DRZEWKA owocowe wyborowych odmian grusze i jabłonie, sprzedaję Kaszyński, Zawiercie, Senatorska.

SZAFĘ, maszynę, stół, kontuar, półki sprzedam. Sosnowiec, Florjańska 11 m. 6.

HARMONJE stoliczkowe, accordeony, pedałowe, sprzedaję, zamieniam, reperuję. Sosnowiec, 1 Maja 13. Rutkowski.

TANIO sprzedam morgę placu w Ząbkowicach przy kościele. Gębczyńska.

SPRZEDAM bryczkę lekką tanio Dąbrowa - Górnicza ul. Król. Jadwigi 23.

HARMONJE stoliczkową „Kupisa" i „Nabego" sprzedam okazyjnie Golonóg, Podlesie. Tomasz Zygiert.

Z POWODU wyjazdu do sprzedania lanszafty artystyczne. Dąbrowa, Sobieskiego 11. Kolektura Loterji Państwowej.

SZKÓŁKI drzew owocowych Ignacego Malusa w Szczekocinach polecają w sezonie jesiennym wielki wybór drzew owocowych i krzewów po cenach najniższych i na dogodnych warunkach cennik na żądanie.

Chryzantemy

wielko i drobno - kwiatowe do sprzedaży Zakład Ogrodniczy B. Skiba w Dąbrowie Górn., ulica Dąbrowskiego l. 15.

KAFLE, płytki ścienne glazurowane, cegła szamotowa, płyty piekarskie, dykty, forniery, tregry, żelazo sztabowe, drut kolczasty, koks, wapno gaszone oraz wszelkie przybory do pieców sprzedaje po cenach konkurencyjnych Jakób Zajdler, Sosnowiec, Stara 4 (Stary Sosnowiec).

WSZELKIE FUTRA

wyroby futrzane zakupuje się najtaniej na ul. Modrzejowskiej 12 w Sosnowcu. P. Szarf i S-ka dawniej Rozental wejście sklep front. Fachowe wykonanie wszelkich robót kuśmierskich. Obsługa solidna i sumienna.

SZKÓŁKI ROGOŹNICKIE TOWARZYSTWA GÓRNICZO - PRZEMYSŁOWEGO „SATURN" mają tanio do zbycia większą ilość drzew i krzewów owocowych i ozdobnych. Cenniki wysyła się na żądanie: Adres dla listów: Sosnowiec, Tow. Górn. Przem. „Saturn". Szkółki Rogoźnickie.

BACZNOŚĆ OBYWATELE! Kafle kolorowe, białe sprzedaje po cenach konkurencyjnych od 25 groszy. Kaflarnia Siewierz, Rynek 34.

Lampki

grobowe do nabycia

w „Krysztale"

Modrzejowska, Hale Rozwoju Sosnowiec.

DO sprzedania chryzantemy. Ogród przy hałdach. Sosnowiec, Małachowskiego 14 Zielezińska.

NAJTAŃSZE, najlepsze tapczany nowoczesne, otomany, kozetki, materace Modrzejowska 12.

DWIE parcele budowlane 30 prętowe blisko przystanku tramwajowego sprzedam tanio tylko zaraz. Wiadomość „Expres" Sosnowiec.

SPRZEDAM sklep spożywczy z towarem i urządzeniem z powodu wyjazdu. Wiadomość filja „Czeladź".

SPRZEDAM magiel w dobrym stanie Czeladź, Węgroda Dolna Nr. 66.

PÓŁ domu dochodowego w Częstochowie sprzedam, dochód roczny 8.000, cena 50.000 zł. Wiadomość: „Renoma" Aleja 21 pod „M".

Zgubione dokumenty

po 4 grosze za 1 wyraz.

JANINA Kokotłówna zgubiła książeczkę kasy chorych wydaną w Sosnowcu.

JUMA PŁACHTA unieważnia zgubioną kartę rzemieślniczą, wydaną przez starostwo będzińskie za nr. 712.

ZAGINĘŁA karta rzemieślnicza na imię Aleksandra Kędzierskiego, którą unieważnia się.

MATRYMONJALNE

DWUCH młodych intelektualistów na rządowych stanowiskach pragnęłoby poznać inteligentne panie w celu matrymonjalnym z odpowiednim posagiem. Korespondencje kierować do administracji „Expresu Zagłębia" Sosnowiec dla jednego pod „Życie" dla drugiego pod „Samotność".

Różne

B. Felczer

Szpitala Skórno — Wenerycznego Św. Łazarza w Warszawie H. Rudziński Dąbrowa Górn., Kościuszki 2. Godziny 19 — 20.

MOTOCYKL BSA 250 cmk. dobry na chodzie z rejestracją zamienię na 350 ewentualnie 500 cmk. tej marki lub Aviela, możliwy inny może być uszkodzony. Sosnowiec, Sucha 2, Kiwiorski.

KOSTJUMY wypożyczam teatrom amatorskim. Sosnowiec, Piłsudskiego 14, III piętro. Zofja Jurjewicz.

OBIADY domowe smaczne na maśle z 3-ch dań. Teatralna 1 m. 41 parter.

PRALNIA chemiczna „Wiktorja". Czeladź, Rynkowa 1 przyjmuje do prania i czyszczenia:futra, karakuły, oposy,garnitury, palta, kilimy, wszelkie jedwabie i zarazem białą bieliznę.

RUTYNOWANA masażystka Anna Iwanowa, wykonuje masaże lecznicze i kosmetyczne, poleca się Sosnowiec, Orla 16.

BIURO próśb „Dorada" Sosnowiec, Piłsudskiego 30. Skupuje weksle wyroki pretensje pewne płaci gotówką.

CHRZESCIJAŃSKA pracownia kołder watowanych i puchowych przyjmuje przeróbki. Honorata Hajkiewiczowa. Będzin, Górna 10.

KRAWCOWA wykonywuje według najnowszych żurnali: suknie, kostjumy, płaszcze oraz kurtki zimowe — ceny niskie. Bieniowa, ul. Swobodna 3 wejście przez portjernię.

POSZUKUJĘ ekspedjentki do wspólnego interesu, gotówka 300 zł. Oferty administracja „Expresu" pod „Dobra okazja".

PAMIĘTAJ, że

biuro pisania próśb

J. Bednarczyka znajduje się w Dąbrowie za magistratem.

SKLEPY tytoniowe polecają dobre, a jednak tanie po 5 i 10 gr. pudełko gilzy do papierosów: „Kryzysowe - Paschalskiego".

3 FOTOGRAFJE
pocztówkowe artystyczne ZŁ. 2.50 **FOTO — STELMASZCZYK** Sosnowiec, Pogoń, Orla 4.

LECZNICA chorób wenerycznych i skórnych. Sosnowiec, Sienkiewicza 17a Wizyta 5 zł.

ZA długi męża mojego Bronisława Kukułki nie odpowiadam i płacić nie będę, gdyż z niem nie mieszkam. Aleksandra Kukułka, Zawiercie, Mrzygłodzka 34.

Drukowano farbą rotacyjną fabryki farb drukarskich „Pigment" Sp. Akc. w Warszawie.

Wydawca: Helena Monsiorska. Druk. Expres Zagłębia" Sosnowiec. Teatralna 1. tel. 4-94. Redaktor odp.: Lucjan Horski.